

شماره: ۴۹۵۰
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۹/۱۴
پوست:

بسم تعالی

شورای عالی
کارشناسان رسمی دادگستری

رؤسای محترم کانون‌های کارشناسان رسمی دادگستری سراسر کشور

با سلام

یک نسخه نظامنامه معذوریت موقت از انجام امور کارشناسی کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۴۰۰/۰۴/۱۶ شورای عالی برای اجرا ابلاغ می‌شود. لازم به یادآوری است نظامنامه مذکور به لحاظ بررسی کلیه ضوابط قانونی ذیربط و جلوگیری از مغایرت با دستورالعمل ساماندهی زمان و فرایند کارشناسی رسمی دادگستری مصوب قوه قضاییه، چندبار در کمیسیون تدوین نظامنامه‌های شورای عالی مورد رسیدگی قرار گرفته و نظر مشاوران حقوقی نیز اخذ شده است. یک نسخه نظامنامه اشاره شده در فوق پیوست است. ترتیبی اتخاذ فرمایید که کلیه کارشناسان محترم از آن مطلع شوند و مطابق آن عمل نمایند. ع

طهماسب مظاهری
رئیس شورای عالی

نظامنامه معذوریت موقت از انجام امور کارشناسی کارشناسان رسمی دادگستری

مصوب ۱۶/۰۴/۱۴۰۰ شورای عالی کارشناسان رسمی دادگستری

با توجه به مواد ۹۱، ۴۱ و ۲۶۱ قانون آیین دادرسی مدنی و مواد ۱۵۵ و ۱۵۸ آیین دادرسی کیفری و بندهای "ج" و "ز" ماده ۷ قانون کارشناسان رسمی دادگستری و مواد ۲۲ و ۶۲ آیین نامه اجرایی و دستورالعمل ساماندهی زمان و فرایند کارشناسی رسمی دادگستری و در راستای فعالیت های هدف ۷ از برنامه چهار ساله دوره چهارم شورای عالی، به منظور ارتقای کیفی و ساماندهی ضوابط کارشناسی، نظامنامه معذوریت کارشناسان رسمی از انجام امور کارشناسی در کمیسیون تدوین نظامنامه های شورای عالی به شرح زیر تدوین و تصویب شد.

ماده ۱. واژه ها و معانی به کار رفته در این نظامنامه به شرح زیر است:

الف. کانون: کانون کارشناسان رسمی دادگستری.

ب. کارشناس: کارشناس رسمی دادگستری.

ج. معذوریت موقت: تمامی موارد مرخصی و معذوریت کارشناسان که در نتیجه هریک از آنها از انجام امور کارشناسی معذور هستند.

د. کارشناس آماده به کار: کارشناس فاقد هرگونه معذوریت و عذر موجه.

ه. دستورالعمل ساماندهی: دستورالعمل ساماندهی زمان و فرایند کارشناسی رسمی دادگستری مصوب رئیس قوه قضاییه.

ماده ۲. تعاریف

۱. با توجه به نبود رابطه استخدامی میان کارشناس رسمی و کانون کارشناسان رسمی دادگستری،

از این پس، در این نظامنامه، به جای استفاده از کلمه مرخصی از عنوان معذوریت موقت کارشناسی استفاده می شود.

۲. انواع معذوریت موقت عبارتند از: محرومیت، تعلیق، محدودیت، بیماری، زایمان، کهولت سن، مسافرت، درخواست شخصی، مأموریت اداری و آموزشی، و عذر موجه.

۳. جهات ردّ کارشناس مطابق ماده ۶۲ آیین‌نامه قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری و ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی، همان جهات ردّ دادرسی است که کارشناس موظف به رعایت آن است.

ماده ۳. معذوریت موقت در این نظامنامه صرفاً شامل انجام خدمات کارشناسی است و انجام مأموریت‌های اداری و مشاوره‌ای را که از طرف کانون به کارشناس رسمی محول می‌شود، شامل نمی‌شود.

ماده ۴. مطابق بندهای "الف" و "ب" و "پ" ماده ۳ دستورالعمل ساماندهی، کانون موظف است مشخصات کارشناسان آماده به کار خود را با ذکر صلاحیت‌ها، حوزه جغرافیایی و حوزه فعالیت به روزرسانی کند و پس از بارگزاری در سایت کانون، برای درج در سامانه مدیریت پرونده قضایی (سمت) قوه قضاییه اعلام نماید.

تبصره ۱: جهات ردّ کارشناس، مطابق ماده ۶۲ آیین‌نامه اجرایی قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری و ماده ۹۱ قانون آیین دادرسی مدنی، عبارتند از:

- الف. قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه میان کارشناس با یکی از اصحاب دعوا.
- ب. کارشناس قیم یا مخدوم یکی از طرفین دعوا یا ذینفعان موضوع کارشناسی باشد؛ یا یکی از طرفین، مباشر یا متکفل امور کارشناس یا همراه او باشد.
- ج. کارشناس سابقاً در موضوع دعوی اقامه شده به عنوان کارشناس یا داور یا گواه اظهارنظر کرده باشد.
- د. بین کارشناس یا یکی از طرفین یا همسر یا فرزند او دعوی حقوقی یا کیفری مطرح باشد، یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعی حداقل دو سال نگذشته باشد.
- ه. دادرسی یا همسر یا فرزند کارشناس دارای نفع شخصی در موضوع مطروحه باشند.

تبصره ۲. موارد عذر موجه کارشناس مطابق ماده ۱۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری و ماده ۴۱ قانون آیین دادرسی مدنی، از جمله، عبارتند از:

الف. فوت یکی از بستگان نسبی یا سببی تا درجه اول از طبقه دوم.

ب. ابتلا به یک بیماری که مانع از حرکت باشد، یا حرکت کردن برای سلامتی کارشناس مضر تشخیص داده شود.

ج. حوادث قهری از قبیل سیل و زلزله که مانع از حضور در دادگاه یا محل و مکان موضوع کارشناسی باشد.

د. وقایع خارج از اختیار کارشناس که مانع از حضور وی در دادگاه یا محل و مکان موضوع کارشناسی باشد.

تبصره ۳: کارشناس معذور موظف است در مهلت قانونی عذر خود را با دلایل آن به مرجع ذی ربط اعلام کند. مرجع مذکور، در صورت پذیرش و موجه تشخیص دادن آن عذر، نتیجه را به کارشناس اعلام می کند.

ماده ۵. کارشناسانی که در مأموریت اداری، آموزشی، یا مسافرت به سر می برند و امکان انجام کارشناسی برای ایشان مقدور نیست، می بایست زمان شروع و خاتمه یا درخواست تمدید مدت مأموریت اداری، آموزشی و مسافرت یا موضوع معذوریت موقت خود را به هیئت مدیره کانون کارشناسان ذی ربط اعلام نمایند.

ماده ۶. شورای عالی موظف است ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این نظامنامه، نسبت به آماده سازی سامانه برای ثبت الکترونیکی رویدادهای موضوع این نظامنامه و برقراری ارتباط آن ها با سامانه مدیریت پرونده قضایی (سمت) قوه قضاییه و سامانه در حال اجرای "کارشناسان رسمی دادگستری" و دیگر مبادی قانونی مربوطه اقدام نماید.

ماده ۷. کارشناسان مکلفند در خصوص ارجاع کارشناسی از مراجع قضایی مطابق ماده ۶ دستورالعمل ساماندهی در صورت عدم امکان انجام کارشناسی، علت و مدت زمان عدم انجام کارشناسی را حسب مورد به کانون و مرجع قضایی اعلام کنند تا به صورت برخط (آنلاین)، ضمن اطلاع دادن به مرجع قضایی، در سامانه ثبت شود و در صورت ارجاع از طریق دستگاه های اجرایی و کانون کارشناسان و قبل از مبادرت به انجام کارشناسی، در صورت وجود هرگونه معذوریت موقت مراتب عذر و جهات رد خود را به مرجع مذکور اعلام نمایند.

ماده ۸. طبق ماده ۱۰ دستورالعمل ساماندهی و ماده ۶۲ آیین نامه قانون کارشناسان رسمی، کارشناسی که به دلیل کثرت کار یا همزمان دعوت به دو مرجع قضایی یا علت موجه دیگر نمی تواند در موعد مقرر نسبت به اجرای قرار کارشناسی و اظهار نظر اقدام کند، یا در نزد مرجع قضایی حاضر شود. باید ظرف ۴۸ ساعت از زمان ابلاغ در سامانه، مراتب را با ذکر علت به مرجع مذکور اعلام و در سامانه درج کند؛ و پس از سپری شدن مدت معذوریت موقت و عدم تمدید آن، مراتب آماده به کار بودن خود را برای انجام امور کارشناسی و درج در سامانه، به کانون اعلام نمایند.

تبصره: کارشناس در طول مدت معذوریت موقت از پذیرش هرگونه کارشناسی ارجاعی غیرقضایی یا قضایی با رعایت سایر ضوابط این آیین نامه معذور است.

ماده ۹. کارشناس معذور در هر زمان و به هر مدت که امکان حضور در مراجع قضایی را ندارد، باید مطابق ماده ۲۶۱ آیین دادرسی مدنی و مصوبات قوه قضاییه اقدام نماید و در مورد ارجاع از کانون و سایر متقاضیان حقیقی یا حقوقی، طبق ماده ۱۰ دستورالعمل ساماندهی ظرف ۴۸ ساعت قبل از تاریخ مقرر کارشناسی، تقاضای معذوریت موقت خود را برای ثبت در سامانه به کانون ارائه کند. یا در صورت وجود امکان فنی و رایانه‌ای نسبت به ثبت تقاضا در سامانه کانون اقدام نماید. و پس از سپری شدن مدت معذوریت موقت و عدم تمدید آن، مراتب آماده به کار بودن خود را برای انجام امور کارشناسی به کانون اعلام کند.

تبصره: قبول درخواست معذوریت برای مسافرت یا درخواست شخصی یا در موارد محدودیت تعداد کارشناسان در رشته‌های مدنظر مشروط به موافقت هیئت مدیره کانون است.

ماده ۱۰. اعلام نظر کارشناسی، برای رفع ابهام و ادای توضیح در مراجع مربوطه در مورد کارشناسی‌های انجام شده قبل از اعلام معذوریت و نیز ارائه گزارش تکمیلی نسبت به آن‌ها، شامل ممنوعیت اظهار نظر در زمان معذوریت موقت نیست.

ماده ۱۱. کارشناس به دلیل کهولت سن و هرگونه ناتوانی، می تواند درخواست کاهش حوزه جغرافیایی یا محدود کردن صلاحیت‌های کارشناسی خود را به کانون ارائه دهد. هیئت مدیره کانون با توجه به نوع درخواست، حوزه جغرافیایی کارشناس را محدود یا اقدام به کاهش صلاحیت‌های وی می کند، یا به درخواست

شماره: .....

تاریخ: .....

پوست: .....

کارشناس، وی را از انجام کار کارشناسی منع و مراتب را در سامانه درج می‌نماید. بدیهی است در این صورت کانون می‌تواند در سایر امور، از تجربیات آن کارشناس بهره‌مند شود.

ماده ۱۲. کانون‌ها موظفند ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این نظامنامه، نسبت به آماده‌سازی سامانه کانون خود برای ثبت الکترونیکی رویدادهای موضوع این نظامنامه و برقراری ارتباط آن‌ها با سامانه مدیریت پرونده قضایی (سمت) قوه قضاییه و سامانه در حال اجرای "کارشناسان رسمی دادگستری" و دیگر مبادی قانونی ذی‌ربط اقدام نمایند.

این نظامنامه در ۱۲ ماده و ۵ تبصره، با رعایت ماده ۶ این نظامنامه پس از پیشنهاد کمیسیون تدوین نظامنامه‌ها و ضوابط، در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۶ شورای عالی به تصویب رسید و با توجه به تفویض اختیار از طرف شورای عالی به کمیسیون تدوین، لازم‌الاجراست.

ابرج ملازاده صادقیون

محمد رضا قائمیان

حسن اصلانی

نوراله صلواتی

محمد مسعود علیزاده خرازی

امیررضا حسینی ابریشمی

داربوش بازگیریان